

Interview met Meike Bak, aandachtsfunctionaris cliëntenraden

Het RGOc vindt het contact met de cliëntenraden erg belangrijk. Om deze contacten beter te kunnen onderhouden is Meike Bak eind 2015 aangesteld als aandachtsfunctionaris cliëntenraden. Hieronder leest u een interview met Meike.

Kan je iets over jezelf vertellen?

Ik ben in augustus 2013 begonnen met werken bij het RGOc. Ik werk als onderzoeksmedewerker bij het onderzoek naar de effecten van de [Triadekaart](#) en bij een medicatiestudie op het gebied van psychose, de [simvastatinestudie](#). Daarbij heb ik ook direct contact

met patiënten, wat ik heel leuk vind. In 2012/2013 liep het onderzoek naar de gevolgen voor cliënten

van de invoering van de Eigen Bijdrage GGZ, waar ik op vrijwillige basis aan mee heb gewerkt. Aan dit onderzoek werkten ook cliëntenraden mee en dit was binnen het RGOc het eerste onderzoek waarbij cliëntenraadsleden geholpen hebben bij de uitvoering.

Rondgang

Vanuit de Stuurgroep RGOc is in 2014 bij de bespreking van het vijfjarenplan aangedrongen op grotere betrokkenheid van de cliëntenraden van de instellingen die aan het RGOc verbonden zijn. Dit was onder andere naar aanleiding van de lage opkomst bij de jaarlijkse bijeenkomst die het RGOc al enkele jaren voor cliëntenraden organiseert. Mijn collega's en ik vinden het heel belangrijk dat naast onderzoekers, opleiders en behandelaren, ook cliënten meedenken en meepraten over onderzoek. We bedachten toen dat het goed zou

zijn om een rondgang langs deze cliëntenraden te maken om informatie te geven over het RGOc en om in gesprek te gaan over mogelijke vormen van samenwerking. We merkten dat de cliëntenraadsleden onderzoek erg belangrijk en interessant vinden, maar ook bleek dat sommigen problemen hadden met de afstand tot Groningen. Men vond bovendien dat er te weinig ruimte voor uitwisseling was bij de jaarlijkse bijeenkomst zowel met het RGOc als tussen de raden onderling. Deze bijeenkomst van het RGOc met de cliëntenraden willen we daarom in het vervolg koppelen aan het RGOc symposium in december, zodat men niet alleen voor die bijeenkomst komt, maar daarna ook aan kan schuiven bij het symposium. Ook willen we meer het accent leggen op uitwisseling van wat er op gebied van onderzoek speelt bij de raden en binnen het RGOc.

Aandachtsfunctionaris cliëntenbetrokkenheid

Naar aanleiding van de ronde langs de raden hebben we uitgewerkt hoe we de samenwerking met cliëntenraden willen vormgeven binnen het RGOc, en één van de conclusies was dat er behoefte was aan een aandachtsfunctionaris. Wij denken dat cliëntenparticipatie beter van de grond komt als iemand zich hier structureel voor inzet. Bijvoorbeeld door bij de netwerken aan te sluiten, en te kijken of cliëntenraadsleden kunnen worden betrokken bij onderzoek wat al loopt of nog gaat lopen. Het is belangrijk is dat hiervoor continu aandacht gevraagd wordt, omdat het nog niet altijd voldoende tussen de oren zit bij de onderzoekers om cliënten bij de opzet en uitvoering van onderzoek te betrekken. Vandaar dat ik de aanstelling heb gekregen voor 2 jaar, voor 4 uur per week.

Samen met Floor Verhoeven, die ook direct betrokken was bij de ronde langs de raden, zijn we nog wel aan het zoeken naar manieren om goed contact te blijven houden. Bij bijna elk bezoek aan een cliëntenraad hoorden we dat de leden graag met het RGOc zouden willen samenwerken, maar dat ze het al erg druk hebben met de taken die ze al hebben. Men was dan ook terughoudend m.b.t. de tijdsinvestering. De meesten gaven aan dat zij niet veel ruimte hebben om iets concreets te doen in de samenwerking, en dat dit in de toekomst mede afhankelijk zal zijn van de vraag, de tijdsinvestering en de periode. Het is mooi dat we nu een beeld hebben van hoe cliëntenraadsleden tegen de mogelijkheden van samenwerking aankijken. En ook al hadden de raden een heel volle agenda, we werden altijd erg hartelijk ontvangen en er werd ruim de tijd genomen om met ons in gesprek te gaan. We willen elke twee jaar langs de raden gaan, zodat ze een gezicht hebben bij het RGOc, we hen op de hoogte houden en we met hen in gesprek blijven over ontwikkelingen en over de samenwerking. Zijn de cliëntenraden voldoende en op de juiste manier bij het RGOc betrokken, of moet het anders? Dat we dat blijven evalueren vind ik belangrijk.

Hoe wil je cliënten laten participeren bij onderzoek?

Cliëntenparticipatie bij onderzoek kan op heel veel manieren vorm krijgen. Bijvoorbeeld door deel te nemen aan focusgroepen. Bij het onderzoek naar de effecten van de [Triadekaart](#) heb ik met mijn collega Joeske van Busschbach bijvoorbeeld focusgroepen georganiseerd, waarin zowel cliënten, naastbetrokkenen als hulpverleners met elkaar in gesprek gingen over wat criteria zijn om te kunnen spreken van een goede samenwerking tussen hulpverleners en naasten. We hoorden toen bijvoorbeeld dat men het heel belangrijk vindt dat de cliënt de regie houdt, het laatste woord heeft. De punten die uit de focusgroepen kwamen hebben we verwerkt in de enquêtes die gebruikt werden binnen het onderzoek. Dat is een voorbeeld van hoe cliënten kunnen worden betrokken bij onderzoek. Daarnaast is bij ditzelfde onderzoek ook een begeleidingscommissie samengesteld. Hierin zitten onderzoekers, behandelaren, een naastbetrokkene en iemand van een patiëntenvereniging. Maar cliënten kunnen ook een bijdrage leveren door mee te denken over het beleid van het RGOc, ideeën aan te dragen voor nieuw onderzoek, of door binnen een onderzoeksteam

bijvoorbeeld mee te helpen bij het afnemen van interviews of bij het werven van deelnemers. Leden van de cliëntenraad hebben contact met leidinggevenden, én met hun achterban. Zij zijn daardoor goed op de hoogte van wat er allemaal speelt, zowel bij cliënten als binnen de organisatie.

Ik ben net begonnen met het bezoeken van de netwerken en heb gesprekken met de coördinatoren. Ik weet dat vanuit het netwerk ouderenspsychiatrie een ervaringsdeskundige betrokken is bij een net opgezet onderzoek, zij heeft het protocol goed bekeken vanuit cliëntenperspectief.

Het zou mooi zijn als structureel één of meerdere cliënten betrokken zijn bij de netwerken, zodat zij kunnen volgen wat er binnen de netwerken gebeurt en een bijdrage kunnen leveren door mee te denken vanuit cliëntperspectief. Bij voorkeur mensen die echt affiniteit hebben met een bepaald netwerk of onderzoeksgebied. En daarnaast probeer ik zelf verbindingen te leggen tussen onderzoekers en cliëntenraadsleden, bijvoorbeeld wanneer een nieuw onderzoeksprotocol wordt geschreven, of een nieuwe module of app wordt ontwikkeld. Ik wil dan na overleg met de onderzoekers aan de cliëntenraden vragen of iemand van hen mee zou willen kijken en zijn mening wil geven over bijvoorbeeld de toepasbaarheid, haalbaarheid, en volledigheid van een onderzoek of interventie. Bij ouderenspsychiatrie bijvoorbeeld wordt binnenkort een e-health module getest door drie cliënten. Het gaat dus om zowel structurele als incidentele participatie.

Misschien is het wel leuk om te vertellen dat we bij de rondgang langs de raden - tot onze verrassing - geregeld tegenkwamen dat er al onderzoeken op initiatief van de cliëntenraden waren opgezet binnen de instelling. Een paar voorbeelden: bij GGZ Drenthe hadden ze een pilot gedraaid waarbij cliënten hun behandelplan op een usb-stick kregen. Bij Mediant had de cliëntenraad het idee geopperd om de effecten van het anti-rookbeleid te onderzoeken, en bij Lentis liep het onderzoek naar de Eigen Bijdrage en Nait Soezen, een onderzoek naar dagbesteding van mensen in de RIBW. Er zijn dus al onderzoeken binnen de instellingen opgezet die door cliëntenraadsleden zijn bedacht. Het is mooi dat daar ook daadwerkelijk iets mee gedaan is, en het is ook leuk dat cliëntenraadsleden daar blijkbaar oog voor hebben.

Stuudiemiddag

Naast het structureel betrekken van cliënten bij netwerken en onderzoek hebben we plannen om cliëntenraadsleden uit te nodigen op bepaalde momenten in het jaar. Omdat we bij onze rondgang langs de raden veel vragen kregen over ROM is het idee ontstaan om daarover een studiemiddag te organiseren. Daar willen we kijken naar het nut van ROM maar vooral ook naar wat je met ROM kunt als onderzoekscentrum. Het zou ook mooi zijn als een behandelaar kan vertellen wat hij/zij doet met die gegevens binnen de zorg. Bij het opzetten van zo'n studiemiddag willen we uitgaan van wat de cliëntenraden willen weten over ROM.

Vergaderingen

Zoals ik eerder al noemde, willen we de cliëntenraden ook uitnodigen voor het jaarlijkse RGOc symposium in december. Voorafgaand aan het symposium organiseren we een bijeenkomst met cliëntenraden onderling zodat we kunnen uitwisselen hoe het loopt met de samenwerking en ook het punt onderzoek kunnen bespreken. Verder worden de raden uitgenodigd voor

de *invitational conference*, dat is een jaarlijkse meeting vanuit het RGOc waarin de raden van bestuur en onderzoekers van het wetenschappelijk beraad bij elkaar komen om over het beleid van het RGOc te praten.

Hoe vind je het zelf tot nu toe?

Ik vind het erg leuk dat ik deze taak heb gekregen. Het is iets nieuws binnen het RGOc. Nieuw is dat er structureel en concreet aandacht wordt gegeven aan het betrekken van cliënten bij onderzoek. Maar het is ook wel een beetje spannend, want ik ben nog wel aan het zoeken hoe we de cliëntenparticipatie binnen het RGOc het beste vorm kunnen geven, hoe we kunnen waarborgen dat cliënten betrokken worden bij onderzoek. Maar ik heb er wel vertrouwen in. Ik sta er ook niet alleen voor, ik heb ook collega's die met mij meedenken.

Ik hoop dat mijn functie goed van de grond komt en dat we een mooie samenwerking met de cliëntenraden weten te realiseren!